

**CAPITOLUL V: Prezentarea măsurilor
Demonstrarea valorii adăugate
Caracterul integrat și inovator**

Denumirea măsurii - *Îmbunătățirea performanței economice a exploatațiilor agricole - sprijin pentru investiții - M 19.2_4/2A*

Tipul măsurii: INVESTIȚII

SERVICII

SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Măsura 19.2_4 se adresează unei serii de nevoi relevate în cadrul analizei diagnostic și SWOT pentru stimularea investițiilor în active fizice în sectoarele agricole cu potențial de dezvoltare de la nivelul teritoriului și în procesarea produselor agricole asociate acestora, precum: *consolidarea mijloacelor de producție prin înzestrarea tehnică a fermelor locale; stimularea cultivării și depozitării legumelor (construcții și spații protejate), a culturilor de câmp; creșterii efectivului de animale (suine, bovine, ovine și caprine); investiții necesare diversificării activităților agricole la nivelul fermei, orientării către piață și adăugarea de plus valoare produselor locale prin procesare la nivelul fermei și comercializării directe a acestora în cadrul lanțurilor alimentare integrate; stimularea cooperării și a investițiilor care deservește forme asociative ale fermierilor locali; investiții pentru utilizarea eficientă a resurselor, protecția mediului, producția de energie regenerabilă pentru consum propriu și pentru reducerea emisiilor de GES și amoniac în agricultură.*

Obiectivul de dezvoltare rurală conform Reg. (UE) nr. 1305/2013, art. 4. Măsura contribuie la Obiectivul 1 „Favorizarea competitivității agriculturii”.

Obiective specifice ale măsurii. Măsura contribuie la următoarele obiective specifice:

- *Modernizarea, restructurarea și înființarea de ferme locale competitive și orientate spre piață, bazate pe un management eficient și adaptate problemelor de mediu și schimbărilor climatice.*

- *Încurajarea creării unor facilități moderne, la nivel local, pentru colectarea, procesarea și vânzarea produselor locale.*

Măsura contribuie la următoarele priorități prevăzute la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- **Prioritatea 2 - Creșterea viabilității exploatațiilor agricole și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.**

- **Prioritatea 3 - Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură.**

Măsura corespunde obiectivelor art. 17 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de Intervenție 2A - Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piața și a orientării spre piață, precum și a diversificării activității agricole, conform art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la următoarele obiective transversale ale Reg.(UE) 1305/2013:

- **Inovare** - prin acordarea de sprijin cu prioritate proiectelor care presupun investiții în procese, practici și/sau tehnologii inovative pentru teritoriu și care conduc la ameliorarea performanței economice a exploatațiilor în toate sectoarele prioritare.

- **Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea** - prin acordarea de sprijin cu prioritate investițiilor în procese, practici și/sau tehnologii prietenoase cu mediul și adaptate schimbărilor climatice sau bazate pe utilizarea energiei regenerabile și conservarea resurselor (eficientizarea utilizării/economisire).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL - Măsura este complementară cu Măsura 19.2_16 din cadrul SDL, în sensul că beneficiarii direcți ai Măsurii 19.2_16 vor fi sprijiniți cu prioritate ca și beneficiari direcți ai Măsurii 19.2_4, în scopul consolidării formelor asociative create la nivel local. De asemenea, Măsura este complementară cu Măsura 19.2_6.1, în sensul ca beneficiarii direcți ai Măsurii 19.2_6.1 pot fi beneficiari direcți ai Măsurii 19.2_4 în scopul consolidării investițiilor inițiale.

Sinergia cu alte măsuri din cadrul SDL - Măsura 19.2_4 împreună cu Măsura 19.2_6.1 contribuie la realizarea **Priorității de dezvoltare 2**, fiind în acest sens în relație de sinergie cu aceasta.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată a Măsurii 19.2_4 rezidă în principal din impactul pozitiv estimat prin intervenția acesteia la nivelul sectoarelor agricole prioritare pentru teritoriu, constând în crearea unor ferme competitive la nivel local, înlesnirea accesului la piața al acestora prin stimularea creării de lanțuri alimentare integrate (lanțuri scurte), în special prin sprijinirea asocierilor dintre fermele locale, creșterea numărului de locuri de muncă și a nivelului de calificare, asimilarea unor practici, procese și tehnologii inovative, prietenoase cu mediul și adaptate schimbărilor climatice, bazate pe utilizarea energiei regenerabile și conservarea resurselor (eficientizarea utilizării acestora/economisire).

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE - R (UE) nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului; **R (UE) nr. 1307/2013** de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a R (UE) nr. 637/2008 al Consiliului și a R (UE) nr. 73/2009 al Consiliului; **Recomandarea 2003/361/CE** din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii; **R (UE) nr. 1242/2008** de stabilire a unei tipologii comunitare pentru exploatații agricole; **Alte acte normative în vigoare aplicabile**

Legislație națională - Legea cooperăției agricole nr. 566/2004 cu completările și modificările ulterioare, pentru beneficiarii cooperative agricole; **Legea nr. 1/2005** privind organizarea și funcționarea cooperăției, cu completările și modificările ulterioare, pentru beneficiarii societăți cooperative agricole; **Ordonanța Guvernului nr. 37/2005** privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice, cu completările și modificările ulterioare, pentru beneficiarii Grupuri de producători); **Alte acte normative în vigoare** privind respectarea normelor sanitare, sanitar-veterinare sau de altă natură corespunzătoare tipurilor de investiții aferente Măsurii.

4. Beneficiari direcți / indirecti (grup țintă)

- Fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate, inclusiv beneficiari direcți/indirecti ai Măsurii 19.2_16 și tineri fermieri ai Măsurii 19.2_6.1;
- Cooperative (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), grupuri de producători, constituite în baza legislației naționale în vigoare, care deservește interesele membrilor, inclusiv cele constituite prin sprijin financiar în cadrul Măsurii 19.2_16.

5. Tip de sprijin (conform art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013)

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg.(UE) 1305/2013
- Instrument financiar conform condițiilor detaliate în cap. 8.16. din PNDR 2014-2020

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni/Operațiuni eligibile

- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducerea emisiilor poluării și respectarea standardelor Uniunii care vor deveni obligatorii pentru exploatații în viitorul apropiat, și cele pentru depozitarea/gestionarea adecvată a gunoii de grajd în zonele unde această cerință este în curs de aplicare.
- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor.
- Investiții în scopul îndeplinirii standardelor comunitare în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art. 17 (5) al Reg. 1305/2013 (maxim 24 luni de la momentul instalării) și investiții de conformare cu noile standarde în cazul modernizării exploatațiilor agricole conform art. 17 (6) (maxim de 12 luni de la data la care noul standard a devenit obligatoriu pentru exploatație).
- Înființare și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări.
- Investiții în procesarea produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării (precum magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole) - cu excepția proiectelor depuse de parteneriate sau membrii ai formelor asociative create prin măsura M19.2_16 și care vizează consolidarea acestor asocieri, vor fi realizate doar împreună cu investițiile în modernizarea/dezvoltarea fermei (considerate ca fiind proiecte ce vizează un lanț alimentar integrat și adăugarea de plus valoare la nivel de fermă).
- Investiții în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile, cu excepția biomasei, (solară, eoliană, cea produsă cu ajutorul pompelor de căldură, geotermală) în cadrul fermei, ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu.
- Investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu la art. 45 (2) (d) din Reg. 1305/2013.

Costuri eligibile

Cheltuieli eligibile/neeligibile

Cheltuieli eligibile * specifice:

Cheltuielile eligibile vor respecta prevederile art. 45 și 46 din R (UE) nr. 1305/2013 și art. 13 din R Delegat (UE) nr. 807/2014 și se referă la:

- Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea construcțiilor din cadrul fermei, destinate activității productive, inclusiv căi de acces în fermă și racordarea fermei la utilități;
- Amenajarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare, precum și alte cheltuieli de marketing, în cadrul unui lanț alimentar integrat;
- Achiziționarea, inclusiv prin leasing de mașini/utilaje și echipamente noi, în limita valorii de piață a bunului respectiv;
- Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice, inclusiv remorci și semiremorci specializate în scopul comercializării produselor agricole în cadrul unui lanț alimentar integrat;
- Cheltuieli determinate de conformarea cu standardele comunitare în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art. 17 (5) și investiții determinate de conformare cu noile standarde ** (prevăzute în secțiunea „Lista noilor cerințe impuse de legislația Uniunii“) în cazul modernizării exploatațiilor agricole conform art. 17 (6);
- Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.

Suplimentar, în cazul sprijinului acordat prin instrument financiar, cheltuielile eligibile pot include:

- fondul de rulment auxiliar, în cazul în care este justificat corespunzător și nu depășește 30% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile eferente investiției sprijinite prin instrumentul financiar;
- TVA, în condițiile prevăzute la art. 37 (11) din Reg. (UE) nr. 1303/2013;

* Cheltuielile eligibile generale sunt prevăzute în capitolul 8.1. din PNDR.

** Cheltuielile vor fi eligibile începând cu momentul apariției de noi standarde aplicabile exploatațiilor agricole.

Cheltuieli neeligibile * specifice:

- Achiziția de clădiri, cu excepția cazului în care sprijinul este acordat exclusiv prin instrument financiar, conform art. 4 (1) al Reg. (UE) nr. 480/2014;
- Construcția și modernizarea locuinței;
- Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă;
- Cheltuielile generate de investițiile în culturi energetice din specii forestiere cu ciclu scurt de producție (inclusiv cheltuielile cu achiziționarea materialului săditor și lucrările aferente înființării acestor culturi);

- Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole, cu excepția sprijinului acordat pentru finanțarea fondului de rulment prin instrument financiar în limita a 30% din totalul cheltuielilor eligibile pentru investiții sprijinite prin IF;
- Adaptarea la standardele UE în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art. 17 (5), în cazul sprijinului acordat prin instrument financiar.

* **Cheltuielile neneligibile generale** sunt prevăzute în capitolul 8.1. din PNDR.

Atenție !!! - Pentru a fi eligibile costurile asociate acțiunilor eligibile se vor încadra în prevederile Hotărârii de Guvern nr. 226/2015, cu modificările și completările ulterioare și PNDR 2014-2020.

- Acțiunile/operațiunile eligibile/neeligibile vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului și se încadrează în prevederile HG nr. 226/2015, Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, nr. 1305/2013, PNDR - cap. 8.1. și fișa tehnică a SM 19.2 (conform prevederilor Ghidului solicitantului, aprobat prin OMADR NR. 295/2016).

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili definiți la pct. 4 din Fișă.

- Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică care să respecte minimul prevăzut de legislația în vigoare la momentul lansării sesiunii de depunere a proiectelor.

- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile prevăzute prin Măsură.

- Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției.

- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico - economice.

- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare.

- Investițiile necesare adaptării la standardele UE, aplicabile producției agricole realizate de tinerii fermieri care se instalează pentru prima dată într-o exploatare agricolă (conform art. 17, alin. 5 din R (UE) nr.1305/2013).

- Investițiile necesare adaptării la noi cerințe impuse fermierilor de legislația europeană (conform art. 17, alin. 6 din R (UE) nr.1305/2013).

- Investiția va respecta legislația în vigoare din domeniul: sănătății publice, sanitar-veterinar și de siguranță alimentară.

- Solicitantul va demonstra că profitul mediu anual (ca medie a ultimilor trei ani fiscali) nu depășește de 4 ori valoarea sprijinului solicitat.

În cazul procesării la nivel de fermă materia primă procesată va fi produs agricol (conform Anexei I la Tratat) și produsul rezultat va fi doar produs Anexa I.

Nota bene!

În cazul în care proiectul este amplasat atât pe teritoriul GAL, cât și în zona adiacentă acestuia, finanțarea proiectului este eligibilă cu condiția ca solicitantul să aibă sediu sau punct de lucru pe teritoriul acoperit de GAL, investiția să se realizeze pe teritoriul GAL și

ponderea cea mai mare a exploatației agricole (suprafața agricolă/numărul de animale) să se afle pe teritoriul GAL

8. Criterii de selecție

1. Proiecte propuse de beneficiari eligibili care dețin exploatații **mici și medii**.
2. Proiecte care vizează sectoare prioritare conform analizei diagnostic și SWOT, precum: sectorul zootehnic (suine, bovine, ovine și caprine) și vegetal (cereale, plante oleaginoase și proteice, cartofi și legumicultură în spații protejate, inclusiv producere de material săditor).
3. Proiecte care propun crearea lanțurilor alimentare integrate, respectiv combinarea în cadrul aceluiași proiect, în special din cadrul sectoarelor agricole prioritate la nivel local a cel puțin două operațiuni care conduc la realizarea unui lanț alimentar integrat după cum urmează:
  - ✓ 3.a - producție agricolă primară - procesare - comercializare.
  - ✓ 3.b - producție agricolă primară - procesare.
4. Proiecte propuse în scopul consolidării asocierii fermierilor care dețin exploatații de dimensiuni mici și/sau medii, în special în cadrul formelor asociative realizate prin Măsura 19.2_16 și/sau a altor cooperative sau a grupurilor de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare:
  - ✓ 4.a - Proiecte depuse de cooperative și/sau grupuri de producători create în cadrul Măsurii 19.2_16 formate preponderent din exploatații mici și/sau medii.
  - ✓ 4.b - Proiecte depuse de beneficiari eligibili care sunt parteneri în cadrul formelor asociative create prin Măsura 19.2_16 și care dovedesc contribuția investiției propuse la realizarea Planului de Afaceri/Marketing pentru crearea lanțului scurt și la consolidarea formei asociative locale.
  - ✓ 4.c - Proiecte depuse de alte cooperative și grupuri de producători de la nivelul teritoriului LEADER GAL formate preponderent din ferme mici și medii.
5. Proiecte propuse în funcție de nivelul de calificare în domeniul agricol al managerului exploatației agricole (studii superioare, studii liceale și post liceale, școli profesionale).
6. Proiecte care contribuie la consolidarea forței de muncă la nivel local prin crearea de noi locuri de muncă pentru populația locală, în special pentru categorii de populație aflate în situații de risc și rromi.
7. Proiecte care propun investiții în procese, practici și/sau tehnologii inovative pentru teritoriu, prietenoase cu mediul și adaptate schimbărilor climatice sau bazate pe utilizarea energiei regenerabile și conservarea reurselor (eficientizarea utilizării acestora/economisire).

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului (Sprijin public nerambursabil)

1. În cazul fermelor având dimensiunea economică până la **500.000 SO** și în cazul **cooperativelor și grupurilor de producători** (conform punct 4), rata sprijinului public nerambursabil va fi de **50%** din totalul cheltuielilor eligibile, iar în cazul fermelor având dimensiunea economică peste **500.000 SO** rata sprijinului public nerambursabil va fi de **30%**, și nu va depăși:

- în cazul proiectelor care prevăd **achiziții simple** - maximum **200.000 euro**, respectiv maxim **40.000 euro** pentru **fermele mici**;
- în cazul proiectelor care prevăd construcții-montaj - maximum **200.000 euro** pentru **sectorul vegetal**, respectiv **70.000 euro** pentru fermele mici din sectorul vegetal și maximum **200.000 euro** pentru **legume în spații protejate (sere)** și sectorul zootehnic, respectiv **70.000 euro** pentru **fermele mici** din sectorul zootehnic;

- în cazul proiectelor care prevăd crearea de lanțuri alimentare integrate la nivelul exploatației agricole - maximum **100.000 euro**, respectiv **50.000 euro** pentru fermele mici.

*Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu câte **20 puncte procentuale** suplimentare, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși **90%** în cazul fermelor mici și medii (cu dimensiunea până la 250.000 SO), respectiv **70%** în cazul fermelor având între 250.000 și 500.000 SO, în cazul: Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (conf. art. 2 al R (UE) nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, conf. anexa II a R 1305), respectiv Investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative și grupuri de producători) și a proiectelor integrate.*

10. Indicatori de monitorizare

Indicatori conform ariei de intervenție corespunzătoare Măsurii/2A - număr de exploatații agricole / beneficiari sprijiniți - **2 exploatații / beneficiari.**

Prin tipul investițiilor propuse Măsura contribuie indirect și la realizarea indicatorilor ariei de intervenție secundară 2A - număr de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri / organizații de producători - **2 exploatații.**

Indicator specific LEADER - creare locuri de muncă - număr de locuri de muncă create - **2 locuri de muncă.**